

*ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА*

Факультет педагогіки та психології

Кафедра методик початкової та
дошкільної освіти

ПРОЄКТ

На тему “Тварини України”

Виконала :

Кус Богдана Іванівна

студентка 1 -го курсу ,14 групи

Спеціальності 012 Дошкільна освіта

Зміст

1. **Поняття “тварина”**
2. **Перелік тварин, які мешкають в Україні**
3. **Детальний опис кожної тварини**
4. **Види тварин**
5. **Цікаві факти**
6. **Захист тварин в Україні**

Вступ

На сьогоднішній час ця тема є актуальною, оскільки цікаво дізнатись, як живуть тварини, як харчуються чи розмовляють між собою? А саме, які тварини мешкають в Україні, чи є такі які записані до "Червоної книги". Дізнатись значення тварин у житті людини чи відіграють важливу роль у кругообігу речовин і трансформації енергії.

Тварини (лат. Animalia або Metazoa) – царство переважно багатоклітинних еукаріотичних (ядерних) організмів, однією з найголовніших ознак якого є гетеротрофність (тобто, споживання готових органічних речовин) та здатність активно рухатись. До царства тварин не належать рослини та гриби – теж великі (але не єдині) царства еукаріотів. Втім, існує чимало тварин, що ведуть нерухомий спосіб життя, а гетеротрофність властива також грибам і деяким рослинам-паразитам. У клітинах тварин (як і інших еукаріотів) міститься сформоване ядро.

У побуті під словом «тварини» часто розуміють лише чотириногих наземних хребетних (савці, плазуни та земноводні). У науці за терміном «тварини» (Animalia) закріплено ширше значення (див. вище). Тому кажуть, що до тварин, крім савців, належить багато інших організмів: риби, птахи, комахи, павукоподібні, молюски, морські зірки, черви тощо. Людина теж належить до царства тварин, але традиційно розглядається окремо – навіть професійні біологи вживають звороти «тварини і людина» чи «тварини, в тому числі людина».

Історія формування. Тваринний світ України постійно змінювався впродовж історії розвитку Землі. Під впливом геологічних, кліматичних та інших чинників одні види зникали, інші з'являлися. Значні зміни у фауні України відбулися після льодовикової епохи. На зміну велетенським мамонтам, шерстистим носорогам, печерним ведмедам і левам, північним оленям, плямистим гієнам прийшли більш пристосовані до нових умов бики-тури, зубри, дикі коні-тарпани, дикі осли-кулани, сайгаки, сарни, росомахи, летючі білки та багато видів, які збереглися до наших днів. Подальші зміни природного середовища поступово наближали склад фауни до сучасного.

З розвитком людини зростав і її вплив на формування тваринного світу. Полювання, поширення скотарства і землеробства, вирубування лісів, розорювання степів спричинили знищення одних видів тварин, відступ інших на схід – у степи Передкавказзя та Прикаспію. Так, у XVI ст. з наших земель зникли кулани, у XVII ст. – тури і зубри, у XIX ст. – росомахи і летючі білки, що водилися на Поліссі, тарпани й сайгаки, що жили в лісостепу і степу.

Нині тваринний світ України налічує понад 45 тис. видів. Серед них більш як 100 видів ссавців, понад 300 видів птахів, 20 видів плазунів, 17 видів земноводних, 240 видів риб і більш як 26 тис. видів безхребетних.

- **Поширення тварин.** Різні види тваринного світу поширені по території України нерівномірно. Це викликано відмінностями умов життя в різних її частинах. До них належать особливості клімату, рельєфу, внутрішніх вод, ґрунту, рослинності, а також наявність інших представників фауни. Ці чинники взаємодіють між собою, забезпечуючи потреби тварин в житлі, їжі, захисті від негоди, хижаків тощо. Певні види поширені переважно там, де найкраще забезпечується їх існування. Такими природними комплексами в Україні є ліси, степи, гірські райони, болота, річки, заплави, моря, дельти, лимани, яким притаманний свій видовий склад тваринного світу.
-
- **Багато видів диких тварин** поширено практично по всій території України. Майже в усіх великих природних комплексах України зустрічаються такі ссавці, як козуля, вовк, лисиця, заєць сірий, куниця, тхір звичайний, лісова та хатня миші, їжак звичайний, кутора водяна, кажани. Повсюдно поширеними птахами є галка, грак, ворона сіра, сорока, іволга, зозуля звичайна, зяблик, горобець, ластівка, строкатий дятел, синиці, пугач. Серед загальнопоширених плазунів – вуж звичайний, ящірка прудка. Для всіх районів України є звичними такі земноводні, як озерна жаба, ропухи звичайна і зелена, квакша, а також багато видів безхребетних, зокрема комах, молюсків і найпростіших.

- У лісах Полісся, Західної України та Карпат, окрім уже зазначених видів, водяться дика свиня, білка, борсук, кріт, зрідка трапляються олень благородний, рись, дикий кіт, донедавна зустрічався бурий ведмідь. Світ птахів представляють тетерук, рябчик, подекуди є глухар, лелека чорний. Із земноводних поширені тритони. Окрасою поліських лісів є лось. Там поширені також різні види фауни водойм, боліт і заплав – бобер, дика качка, чапля, слуква, лелека білий та ін. В Українських Карпатах зустрічаються властиві тільки цій території альпійська бурозубка, з птахів – сова довгохвоста, шишкар, дуже рідко – беркут, а також земноводні – тритони карпатський і альпійський, саламандра плямиста.

ТВАРИНИ ЛІСУ

- Тварини степів пристосовані до життя на відкритих просторах в умовах доволі посушливого клімату. Панівними там є гризуни: ховрах, бабак, тушканчик, дикий кролик. Водяться також степовий тхір, тхір-перев'язка, кам'яна куниця, лисиця-корсак, зрідка – хохуля. Серед різноманітних птахів – жайворонок, перепілка, вівсянка, сіра куріпка, колись поширені дрохва, стрепет, степовий журавель, степовий орел, канюк тепер зустрічаються зрідка. Типовими плазунами є степова гадюка і жовточеревий полоз. Серед комах характерні сарана, жужелиця, кузька та інші.

Тварини степу

Їжак степовий

ЛИСИЦЯ

борсук

Єнотовидні собаки

вуж

- **Надзвичайно різноманітний тваринний світ Азово-Чорноморського узбережжя, де поєднуються прибережна морська смуга і лимани із степовими ділянками, піщаними косами, заплавленими луками та заболоченими дельтами великих річок. Особливо там багато птахів: чайки, баклани, мартини, норці, дикі качки, чаплі, пліски, бугаї, бекаси, кулики. У гирлах Дунаю, Дністра і Дніпра влаштовують свої гнізда лебідь-шипун, пелікан, сіра гуска.**

Тваринний світ Азовського моря

Судак

Хамса

Тюлька

Осетер

Сервюга

Білуга

- **Найбільшою твариною в Україні є зубр (бізон європейський), який досягає 2 м висоти і важить до 1 000 кг! Це дуже сильна тварина: якщо лісовий богатир розлючений, то легко валить дерева завтовшки 20 см, викорчовуючи їх з корінням, якщо ж його не тривожити, то він має спокійний**

Європейський кріт типовий мешканець лісів і долин річок. Займає різноманітні місця проживання: узлісся лісів, луки, поля, сади, городи; звичайний у [заплавах](#) річок. По долинах річок кріт проникає на північ до середньої [тайги](#), а на південь — до типових [степів](#). На вододільних ділянках тайги і сухих степів зустрічається рідко, а в [напівпустелях](#), [пустелях](#), [лісотундрах](#) і тундрі не зустрічається зовсім. Уникає місць з високим рівнем ґрунтових вод, не любить піщаних ґрунтів.

• Все життя кріт проводить у підземних норах, які прокладає в різних горизонтах ґрунту. Нори бувають двох типів: житлові й кормові.

Житловими норами кріт переходить від гнізда на кормові ділянки або до водопою, деколи з одного [біотопу](#) до іншого; кормові нори є пастками, в які потрапляють безхребетні з суміжних ґрунтових шарів. За ніч кріт може вирити майже 50-метрову нору. Гніздова камера розташовується на глибині 1,5–2 м, зазвичай у захищеному місці — між коріннями дерев і чагарників, під пнем, купиною, камінням або під будівлею. З приповерхневими кормовими норами її сполучають похилі штреки. Кротові нори є системою багатоярусних галерей діаметром 5–5,5 см. Кормові нори в рихлому ґрунті розташовуються близько до поверхні — на глибині 2–5 см, йдуть горизонтально. Їх можна помітити зовні, оскільки при ритті кріт

- Кріль -рід гризунів родини зайцеві (Leporidae) ряду зайцеподібні. Інколи кролями називають всіх дрібних представників родини зайцевих
- Довжина тіла дикого кролика 35 – 45 см, вага 1,3 – 2,2 кг колір хутра сіро-коричневий. Батьківщина кроликів – південний захід Європи та північний захід Африки. Був завезений та дуже поширився у Центральній Європі, Великій Британії, Новій Зеландії, Австралії, Південній Америці і північній частині США. В Україні зустрічається у південно-західній частині. Мешкає на відкритих ділянках великими колоніями, живиться трав'янистою рослинністю. Розмножується декілька разів на рік, приносячи по 3-9 кроленят. Є об'єктом полювання заради хутра та м'яса. В деяких регіонах завдає великої шкоди. Так, після завезення до Австралії, внаслідок незначної кількості тамтешніх хижаків, сталося неконтрольоване зростання популяції кроля, було фактично знищено великі ділянки рослинного покриву, що призвело до скорочення чисельності кількох видів тварин місцевої фауни, тому інтенсивно знищується людиною. Приручений людиною, від дикого кролика походять всі породи свійського кролика.

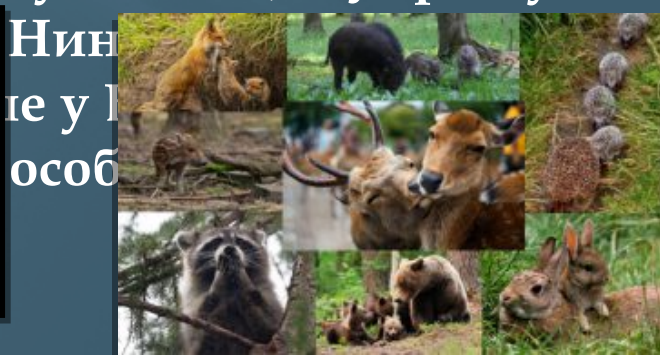
- Куликї – екологічна група прибережних птахів, що належать до ряду сивкоподібних, за винятком найбільш морських представників ряду.
- Ці птахи пристосовані до мешкання на морському узбережжі та у заболочених прибережних районах. Мають невеликі та середні розміри (вага від 20 г до 1 кг). Дзьоб різноманітної довжини, часто видовжений. Ноги у більшості більш або менш видовжені. Багато полярних видів та видів помірних широт – мігруючі, тоді як мешканці тропіків переважно осілі або кочують лише у відповідь на зміни кількості опадів.

Цікаві факти

- Качки люблять серфінг. Качки люблять їздити на хвилі в синьому морі. Їх спостерігали, як вони їхали хвилями океану на берег і знову пливли назад. І так багато раз. Чи може це бути їх улюбленим хобі?
- Щури сміються, коли їх лоскочуть. У Берлінському університеті було проведено дослідження з метою вивчення того, що відбувається в людському мозку, коли нас лоскочуть. Тестування на щурах показало, що вони насправді люблять лоскотку, особливо на спині.
- У середньому курка відкладає 190 яєць на рік.
- Щурі можуть обходитися без води довше за всіх.
- Найшвидші сухопутні комахи - таргани. Вони можуть бігти зі швидкістю шість з половиною кілометрів на годину.
- 95% всіх відомих живих організмів на Землі - безхребетні.
- Сова не переварює хутро, пір'я і кістки. Вона їх відригує через кілька годин після їжі.
- • Комарі більше люблять дітей, ніж дорослих, блондинок, ніж брюнеток. Їх улюблений колір синій.

Охорона і відновлення тваринного світу. На жаль, вплив господарської діяльності людини здебільшого приносить шкоду дикій природі, спричиняючи зникнення багатьох видів тварин, кількісне скорочення популяцій і зменшення територій їх поширення. Інколи місця проживання диких тварин зведені до нечисленних плям у глухих відлюдних місцях, як наприклад поширення лелеки чорного в поліських лісах.

Катастрофічні наслідки непоміркованої господарської діяльності примусили людину шукати шляхи для виправлення ситуації. В Україні проводяться заходи щодо охорони та відновлення тваринного світу. Одним з них є реакліматизація – штучне повернення в певну місцевість виду, що раніше там існував. Так, в Україну

- У 1993 р. в Україні прийнято Закон «Про тваринний світ», у якому однією з головних вимог щодо охорони і раціонального використання тварин є збереження природних умов їх існування. Понад 400 видів тварин занесено до Червоної книги України. Серед них: їжак вухатий, кажани, ховрах, зубр, кіт лісовий, рись звичайна, тхір степовий, тхір-перев'язка, землерийка, орел степовий, беркут, орлан-білохвіст, журавель сірий, лелека чорний, сапсан, зміїд, пугач, тритон гірський та ін. На жаль, список рідкісних і зникаючих тварин постійно поповнюється. Серед них опинилися навіть вовки. Їх на території нашої країни налічують не більше 2 тис. особин і за 10 років вони можуть бути всі знищені. Вовків занесено до міжнародної Червоної книги, але не внесено до Червоної книги України. На численні види тварин полювання обмежується або повністю заборонено. Багато тварин охороняється у заповідниках, заказниках, зоологічних парках.
- У 2009 р. вийшло третє видання Червоної книги України. До нього

тькість в
сь на 160

Висновок

**Різноманітність та багатство
різновидів тваринного
світу в Україні захоплює та
вражає!!!**

**Давайте берегти цей
безцінний скарб природи!**